

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 13.05.1998
KOM(1998) 297 slutlig

98/0191 (COD)

Förslag till
EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV

om en gemensam ram för elektroniska signaturer

(framlagt av kommissionen)

MOTIVERING

I. BAKGRUND

Öppna nät, som till exempel Internet, blir allt viktigare för den globala kommunikationen. Genom dessa nät kan parter som inte tidigare haft kontakt kommunicera interaktivt. De kan dessutom skapa nya affärsmöjligheter genom att de dels erbjuder verktyg som ökar produktiviteten och reducerar kostnaderna och dels erbjuder nya metoder för att nå kunder. Företag använder näten för att dra nytta av nya affärsmetoder och nya arbetssätt, som till exempel distansarbete och virtuella miljöer som kan delas mellan flera användare. Offentliga myndigheter använder näten vid kontakt med företag och privatpersoner. Genom den elektroniska handeln ges Europeiska unionen ett utmärkt tillfälle att påskynda den ekonomiska integreringen.

För att dessa möjligheter skall kunna utnyttjas på bästa sätt krävs en säker miljö för elektronisk autentisering. Det finns för närvarande flera olika metoder för att underteckna dokument elektroniskt: allt från mycket enkla metoder som att lägga in en scannad bild av en handskriven signatur i ett dokument i en ordbehandlare till mycket avancerade metoder som digitala signaturer där "kryptering med öppen nyckel" används. Tack vare elektroniska signaturer kan en mottagare av elektroniskt skickade uppgifter verifiera uppgifternas ursprung *(autentisering av källan)* och kontrollera att uppgifterna är kompletta och inte har ändrats och på så vis förvissa sig om deras integritet *(dataintegritet)*.

Verifiering av autenticiteten och dataintegriteten är i sig inget bevis för identiteten hos undertecknaren som skapat den elektroniska signaturen. Hur kan till exempel mottagaren av ett meddelande vara säker på att avsändaren verkligen är den han utger sig för att vara? Mottagaren kanske därför vill ha mer tillförlitlig information om undertecknarens identitet. Den typen av information kan undertecknaren ge själv genom att skicka mottagaren pålitliga bevis. En annan lösning kan vara att en tredje part bekräftar identiteten (t.ex. en person eller institution som bägge parter litar på). I detta direktiv kallas sådana tredje parter *tillhandahållare av certifieringstjänster*.

I meddelandet "Ett europeiskt initiativ inom elektronisk handel"[1] av den 16 april, riktat till Europaparlamentet, rådet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén, angav kommissionen digitala signaturer som en av de viktigaste vägarna för att uppnå säkerhet och skapa förtroende för öppna nät. Även i ministerdeklarationen[2] från mötet i Bonn angavs digitala signaturer som en av de viktigaste frågorna i fråga om elektronisk handel.

Som ett första steg presenterade kommissionen meddelandet "Om säkerhet och pålitlighet vid elektronisk kommunikation - mot en europeisk ram för digitala signaturer och kryptering"[3] för Europaparlamentet, rådet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén. Meddelandet innehöll en beskrivning av

---

1 KOM(97) 157, slutlig, 16.4.1997.

2 Europeiska ministerkonferensen "Globala informationsnät: förverkliga potentialen", Bonn 6-8 juli 1997.

3 KOM(97) 503 slutlig, 8.10.1997.

behovet av en sammanhållen strategi på området. Den 1 december 1997 välkomnade rådet meddelandet och uppmanade kommissionen att så snart som möjligt inlämna ett förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om digitala signaturer.

Som ett resultat av offentliggörandet av meddelandet och av möten med medlemsstaterna, med representanter från den privata sektorn, i synnerhet den europeiska krypteringsindustrin, och det internationella samrådet med experter i Köpenhamn[4], har kommissionen mottagit synpunkter från de inblandade parterna. Följande slutsatser kan dras från dessa synpunkter:

1. I flera medlemsstater ökar lagstiftningen på detta område, vilket ökar behovet av en harmoniserad rättslig ram på europeisk nivå så att allvarliga hinder för den inre marknaden undviks.

2. Även om det förekommer många diskussioner om och mycket arbete läggs ner på teknik för digitala signaturer som använder sig av kryptering med öppen nyckel, så bör ett direktiv på europeisk nivå inte innehålla krav på att en viss teknik används och bör inte heller vara inriktat på endast dessa typer av signaturer. Eftersom man räknar med att ett stort antal autentiseringsmekanismer kommer att utvecklas, bör detta direktiv omfatta ett brett utbud av "elektroniska signaturer", som skulle innefatta digitala signaturer som är baserade på kryptering med öppen nyckel samt på andra sätt att autentisera data.

3. För att den inre marknaden skall fungera, och som stöd för en snabb marknadsutveckling när det gäller efterfrågan från användare och ny teknik, måste förhandsauktorisering undvikas. För att vinna konsumenternas förtroende kan tillhandahållare av certifieringstjänster välja att använda frivilliga ackrediteringssystem som syftar till att erbjuda högre säkerhet. Om marknaden efterfrågar sådana åtgärder kan de ge en tydligare och mer förutsägbar rättslig säkerhet både för tillhandahållaren av certifieringstjänsten och konsumenterna.

4. Elektroniska signaturer som används inom slutna grupper, till exempel där det redan finns kontrakt mellan användarna, bör inte automatiskt omfattas av detta direktiv. I sådana fall bör avtalsfriheten ha företräde.

5. Den viktigaste frågan på området anses vara att garantera rättsligt erkännande, i synnerhet över gränserna, av elektroniska signaturer och av certificeringstjänster. I frågan ingår att klargöra de grundläggande kraven för tillhandahållare av certifieringstjänster, vilket bland annat omfattar deras ansvarsskyldighet.

6. Näringslivet förväntas tillsammans med standardiseringsorgan ta initiativet till att utveckla internationellt erkända standarder för elektroniska signaturer. Sådana standarder bör vara inriktade på att skapa en öppen miljö för inbördes kompatibla produkter och tjänster. Kommissionens roll kommer att vara att stödja detta arbete.

---

[4] Internationell utfrågning, Köpenhamn, 23-24 april 1998.

7. På internationell nivå pågår många diskussioner och aktiviteter. Förenade nationernas kommission för internationella handelslagar (UNCITRAL) har antagit en modellag om elektronisk handel och har inlett förberedande arbete för enhetliga regler om digitala signaturer. Även OECD bedriver verksamhet på detta område, till exempel i form av uppföljning av 1997 års riktlinjer för krypteringspolitik. Övriga internationella organisationer, bland andra WTO, är inblandade i frågor på området. Denna utveckling bör tas i beaktande när en rättslig ram införs på europeisk nivå.

II. BEHOV AV HARMONISERING

Flera medlemsstater har redan inlett detaljerade initiativ på lagstiftningsområdet när det gäller elektroniska signaturer:

Medlemsstat	**Utvecklingen inom lagstiftningsarbetet**
Österrike	Förberedande arbete.
Belgien	• Telekommunikationslag: frivillig förberedande avsiktsförklaring från tjänstetillhandahållaren. • Utkast till lag om certificeringstjänster i fråga om digitala signaturer. • Utkast till lag om ändringar av civilrättslig lagstiftning i fråga om elektronisk bevisning. • Utkast till lag om användning av digitala signaturer inom socialtjänsten och sjukvården.
Danmark	Utkast till lag om säker och effektiv användning av digital kommunikation.
Frankrike	• Telekommunikationslag (dekret om auktorisering och undantag): ⇒ utbud av produkter och tjänster inom området elektroniska signaturer efter ett informationsförfarande, ⇒ fri användning, import och export av produkter inom området elektroniska signaturer. • Lagstiftning om användning av digitala signaturer inom socialtjänsten och sjukvården
Finland	• Utkast till lag om elektroniskt informationsutbyte inom förvaltning och förvaltningens rättsliga procedurer. • Utkast till lag om det centrala folkbokföringsregistret som tillhandahållare av certifieringstjänster.
Tyskland	• Lag och förordning om digitala signaturer finns: villkor enligt vilka digitala signaturer anses säkra, frivillig ackreditering av tillhandahållare av tjänster. • Utkast till katalog över lämpliga säkerhetsåtgärder. • Offentligt samråd om rättsliga aspekter på digitala signaturer och digitalt undertecknade elektroniska dokument pågår.

Italien	• Allmän lag om reformering av den offentliga förvaltningen och minskad byråkrati pågår: princip om rättsligt erkännande av elektroniska dokument. • Dekret om upprättande, arkivering och överföring av elektroniska dokument och kontrakt. • Dekret om krav på produkter och tjänster förbereds. • Dekret om skattemässiga konsekvenser i samband med elektroniska dokument förbereds.
Nederländerna	• Frivilligt ackrediteringssystem för tillhandahållare av tjänster förbereds. • Skattelag som innebär att det kan bli möjligt att lagra självdeklarationer elektroniskt. • Utkast till lag om ändring av den civilrättsliga lagstiftningen förbereds.
Spanien	• Skrivelser från Generaltullstyrelsen om användning av elektroniska signaturer. • Beslut på socialförsäkringsområdet om användning av elektroniska medel. • Lagar och skrivelser på områdena lån, beskattning, finansiella tjänster och företagsregistrering, som tillåter användning av elektroniska procedurer. • 1998 års budgetlag, som bemyndigar spanska myntverket att fungera som tillhandahållare av certifieringstjänster.
Sverige	Förberedande arbete.
Förenade kungariket	Utkast till lagstiftning om frivillig licensiering av tillhandahållare av certifieringstjänster och om rättsligt erkännande av elektroniska signaturer.

Av ovanstående översikt framgår att lagstiftningsarbetet i de olika medlemsstaterna har lett till en splittrad lagstiftning. Även om medlemsstaterna tycks fokusera arbetet på samma frågor, i synnerhet kraven på tjänstetillhandahållare och produkter, villkoren för att elektroniska signaturer skall få rättslig effekt samt strukturen på ackrediteringssystem, har det blivit allt tydligare att de relevanta förordningarna, eller bristen på dem, kommer att skilja sig så mycket från varandra att det kommer att hota den inre marknaden i fråga om elektroniska signaturer. Olika regler i fråga om den rättsliga effekten för elektroniska signaturer är särskilt skadliga för den fortsatta utvecklingen av elektronisk handel och därmed också för ekonomisk tillväxt och sysselsättningen inom gemenskapen. Ytterligare osäkerhet beror på olika ansvarsregler och rättslig osäkerhet i fråga om ansvarsskyldigheten när tjänster erbjuds i olika medlemsstater. Utvecklingen pekar också mot att medlemsstaterna kommer att besluta om olika tekniska villkor som skall gälla för att elektroniska signaturer skall anses säkra.

Den splittrade situationen kan leda till att en spärr skapas för kommunikation och affärstransaktioner via öppna nät i gemenskapen genom att den fria användningen och tillhandahållandet av tjänster som är kopplade till elektroniska signaturer förhindras. Dessutom kan utvecklingen av den del av ekonomin som är

förknippad med elektronisk handel begränsas. Huvudmålet i det bifogade förslaget till direktiv är att ta bort hinder, i synnerhet skillnader i det rättsliga erkännandet av elektroniska signaturer och begränsningar av den fria rörligheten för certifieringstjänster och -produkter mellan medlemsstaterna. Mot bakgrund av målens typ faller ansvaret för den planerade åtgärden under gemenskapens exklusiva behörighet. Förslaget till direktiv syftar till att göra det möjligt att använda elektroniska signaturer inom ett område utan inre gränser genom att det är fokuserat på de grundläggande kraven för elektroniska tjänster, medan medlemsstaterna får lösa frågan om detaljerade bestämmelser om genomförande. Förslaget överensstämmer med kommissionens policy i fråga om lagstiftning när det gäller subsidiaritet, proportionalitet och förenkling av lagstiftning.

Kommissionen föreslår därför att den rättsliga grunden för det aktuella förslaget skall utgöras av artikel 57.2, 66 och 100a. Av proportionalitetsskäl anser kommissionen att det lämpligaste rättsliga instrumentet utgörs av ett direktiv.

III. MÅL OCH RÄCKVIDD FÖR DIREKTIVET

1. Detta direktiv syftar till att garantera att den inre marknaden fungerar korrekt i fråga om elektroniska signaturer genom att dels skapa en harmoniserad och lämplig rättslig ram för användningen av elektroniska signaturer inom Europeiska gemenskapen och dels fastställa kriterier som bas för ett rättsligt erkännande av elektroniska signaturer.

2. Den globala elektroniska kommunikationen och handeln är beroende av att internationella och nationella lagar stegvis anpassas till den tekniska infrastrukturen som genomgår en snabb utveckling. Även om analogier till befintliga regler i flera fall kan erbjuda en tillfredsställande lösning, kan det mot bakgrund av den tekniska utvecklingen vara nödvändigt med vissa anpassningar till dessa befintliga lagar för att undvika olämpliga och oönskade effekter. Även om digitala signaturer som framställts med hjälp av kryptering för närvarande anses som en viktig typ av elektronisk signatur, måste en europeisk rättslig ram vara så flexibel att den även omfattar annan teknik som kan komma att användas för autentisering.

3. Det finna naturliga användningsområden för teknik som använder elektroniska signaturer i slutna miljöer, till exempel ett företags lokala datanät eller ett banksystem. Certifiering och elektroniska signaturer används även för auktoriseringsändamål, som till exempel tillträde till privata konton. Inom ramen för de nationella lagarna gör principen om avtalsfrihet det möjligt för avtalsparter att inbördes komma överens om affärsvillkor, t.ex. godkännande av elektroniska signaturer. På dessa områden finns inget uttalat behov av reglering.

4. Mot bakgrund av antalet tjänster och deras användningsområden bör tillhandahållare av certifieringstjänster tillåtas att erbjuda sina tjänster utan krav på förhandsauktorisering. Tjänstetillhandahållare kan dock tänkas vilja dra nytta av den rättsliga giltigheten hos de elektroniska signaturerna genom frivilliga ackrediteringssystem som är kopplade till gemensamma krav. Ackreditering skall ses som en allmän tjänst som erbjuds tillhandahållare av certifieringstjänster som önskar erbjuda höga

servicenivåer. Detta skall dock inte uppfattas som att en tjänst som inte är ackrediterad skulle vara mindre säker.

5. En tjänstetillhandahållare kan erbjuda ett stort antal tjänster. Det nuvarande direktivet är särskilt inriktat på certifieringstjänster i samband med elektroniska signaturer. Certifikat kan användas för flera olika funktioner och kan innehålla olika informationsdelar. Informationen kan exempelvis innehålla konventionella identifieringsmetoder som namn, adress, registreringsnummer eller personnummer, momsregistrerings-nummer eller skatteregistreringsnummer, eller särskilda uppgifter avseende den som undertecknar, t.ex. fullmakt att agera för företagets räkning, kreditvärdighet, betalningsgarantier, innehav av särskilda tillstånd eller licenser. Som en följd av detta kan man vänta sig att ett brett utbud av certifikat för olika användningsområden utvecklas. En rättslig ram behövs dock för certifikat främst för att möjliggöra autentisering av den undertecknande personens elektroniska signatur. Detta direktiv är därför inriktat på ett certifikats (kallat "kvalificerat certifikat") funktion som länk till en persons identitet eller roll.

6. De juridiska effekter som elektroniska signaturer medför är ett nyckelelement i ett öppet men samtidigt trovärdigt system för elektroniska signaturer. Tillämpningen av detta direktiv skall också bidra till en harmoniserad rättslig ram inom gemenskapen genom att säkerställa dels att man inte skall kunna vägra ge en elektronisk signatur rättslig giltighet, rättslig effekt eller rättsligt genomförande enbart av de skäl att signaturen utgörs av elektroniska data, inte är baserad på ett kvalificerat certifikat eller på ett certifikat som är utställt av ackrediterad tillhandahållare av certifieringstjänster, dels att elektroniska signaturer skall få samma rättsliga status som handskrivna signaturer. Dessutom bör man skapa nationella bevisregler för erkännande av elektroniska signaturer.

7. Det rättsliga erkännandet av elektroniska signaturer bör baseras på objektiva, överskådliga, icke-diskriminerande och proportionella kriterier och skall inte vara kopplat till någon auktorisering eller ackreditering av den berörda tillhandahållaren av tjänster. Gemensamma regler för tillhandahållare av certifieringstjänster skulle innebära ett stöd för gränsöverskridande erkännande av signaturer och certifikat inom Europeiska gemenskapen. Listan över krav skall gälla tillhandahållare av certifieringstjänster, oberoende av vilken ackrediteringsmodell som används i de enskilda medlemsstaterna. Eftersom teknisk utveckling och utveckling på marknaden kan göra det nödvändigt med anpassningar, kan kraven komma att behöva ses över med jämna mellanrum. Kommissionen kan därför komma att föreslå ändrade krav i framtiden mot bakgrund av inkomna råd.

8. Gemensamma ansvarsregler skulle fungera som ett stöd för att skapa förtroende, både hos konsumenterna och företag som är beroende av certifikaten, och hos tillhandahållarna av tjänster. Därigenom skulle ett brett erkännande av elektroniska signaturer gynnas.

9. Samverkande åtgärder som skulle stödja gränsöverskridande erkännande av signaturer och certifikat med tredje land är viktiga för utvecklingen av internationell elektronisk handel. Framför allt skulle gränsöverskridande handel underlättas på ett enkelt men effektiv sätt om det blev möjligt för tillhandahållare av certifieringstjänster inom Europeiska gemenskapen att gå i god för certifikat i tredje land i samma utsträckning som för sina egna.

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV

om en gemensam ram för elektroniska signaturer

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 57.2, 66 och 100a i detta,

med beaktande av kommissionens förslag[5],

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande[6],

med beaktande av Regionkommitténs yttrande[7],

i enlighet med det förfarande som anges i artikel 189b i fördraget[8], och

med beaktande av följande:

1. Den 16 april 1997 lade kommissionen fram ett meddelande om ett europeiskt initiativ inom området elektronisk handel[9] för Europaparlamentet, rådet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén.

2. Den 8 oktober 1997 lade kommissionen fram meddelandet "Om säkerhet och pålitlighet vid elektronisk kommunikation - Mot en europeisk ram för digitala signaturer och kryptering"[10] för Europaparlamentet, rådet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén.

3. Den 1 december 1997 uppmanade rådet kommissionen att så snart som möjligt lägga fram ett förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om digitala signaturer.

4. Elektronisk kommunikation och handel kräver elektroniska signaturer och därtill hörande tjänster som gör det möjligt att autentisera data. Olika bestämmelser för rättsligt erkännande av elektroniska signaturer och ackreditering av tillhandahållare av certifieringstjänster i medlemsstaterna kan skapa betydande hinder för elektronisk kommunikation och elektronisk handel och därigenom hindra utvecklingen av den inre marknaden. Med hänsyn till att de åtgärder som

---

5 EGT C

6 EGT C

7 EGT C

8 EGT C

9 KOM(97) 157 slutlig

10 KOM(97) 503 slutlig

medlemsstaterna vidtar skiljer sig från varandra behövs harmonisering på gemenskapsnivå.

5. Driftskompatibiliteten för produkter för elektroniska signaturer bör främjas. Enligt artikel 7a i fördraget skall den inre marknaden omfatta ett område där fri rörlighet för varor säkerställs. För att säkerställa fri rörlighet på den inre marknaden och bygga upp förtroendet för elektroniska signaturer, måste vissa väsentliga krav som är specifika för produkter för elektroniska signaturer som används av tillhandahållare av certifieringstjänster uppfyllas.

6. Den snabba tekniska utvecklingen och Internets globala karaktär kräver öppenhet inför olika tekniker och tjänster för att autentisera data elektroniskt. Digitala signaturer som baseras på kryptering med öppen nyckel är dock för närvarande den mest erkända formen av elektronisk signatur.

7. Den inre marknaden gör det möjligt för tillhandahållare av certifieringstjänster att utveckla sin gränsöverskridande verksamhet för att stärka sin konkurrenskraft och därigenom erbjuda konsumenter och företag nya möjligheter att utbyta information och bedriva elektronisk handel på ett säkert sätt oberoende av gränser. För att stimulera tillhandahållandet av certifieringstjänster i hela gemenskapen via öppna nät, bör tillhandahållare av certifieringstjänster generellt kunna erbjuda sina tjänster utan föregående tillstånd.

8. Frivilliga ackrediteringssystem som syftar till att öka tillhandahållandet av tjänster kan vara en lämplig ram för att tillhandahållare av certifieringstjänster skall kunna fortsätta att utveckla sina tjänster så att de uppnår den tillförlitlighet, säkerhet och kvalitet som krävs på en marknad i utveckling. Sådana system bör uppmuntra utarbetandet av bästa praxis bland tillhandahållarna av certifieringstjänster. Tillhandahållarna av certifieringstjänster bör ha frihet att ansluta sig till och dra fördel av sådana ackrediteringssystem. Medlemsstaterna bör inte förbjuda tillhandahållarna av certifieringstjänster att verka utanför sådana ackrediteringssystem. Det bör säkerställas att ackrediteringssystem inte minskar konkurrensen beträffande vissa tjänster. Det är viktigt att uppnå balans mellan konsumenternas och företagens behov.

9. Detta direktiv bör därför bidra till användandet och det rättsliga erkännandet av elektroniska signaturer inom gemenskapen. En rättslig ram behövs inte för elektroniska signaturer som endast används inom slutna system. Parternas frihet att sinsemellan komma överens om på vilka villkor de godkänner elektroniskt signerade data bör respekteras, så länge detta är förenligt med den nationella lagstiftningen. Detta direktiv syftar inte till att harmonisera nationell avtalsrätt, såsom ingående och genomförande av avtal, eller andra utomobligatoriska formaliteter som kräver signaturer. Därför berör bestämmelserna om elektroniska signaturers rättsverkningar inte formkrav, som är bestämda i nationell lag med avseende på ingående av avtal eller de regler som bestämmer var ett kontrakt har ingåtts.

10. För att bidra till ett allmänt godkännande av elektroniska signaturer bör en elektronisk signatur inte bedömas som ogiltig enbart på den grunden att den är i elektronisk form, inte är grundad på ett kvalificerat certifikat eller på ett certifikat som är utfärdat av en ackrediterad tillhandahållare av certifieringstjänster, eller att

den tjänstetillhandahållare som utfärdade det berörda certifikatet är från en annan medlemsstat. Elektroniska signaturer som är knutna till trovärdiga tillhandahållare av certifieringstjänster som uppfyller de grundläggande kraven bör ha samma rättsliga status som handskrivna signaturer. Det bör säkerställas att elektroniska signaturer kan användas som bevis vid rättsliga förfaranden i alla medlemsstater. Det rättsliga erkännandet av elektroniska signaturer bör baseras på objektiva kriterier och inte vara knutet till auktoriseringen av den berörde tjänstetillhandahållaren. Harmoniserade regler beträffande elektroniska signaturers rättsliga effekt kommer att innebära en sammanhängande rättslig ram i hela gemenskapen.

11. Tillhandahållare av certifieringstjänster som erbjuder sådana tjänster till allmänheten omfattas av nationella bestämmelser om ersättningsansvar. Skillnader i omfattning och innehåll i sådana ersättningsregler kan leda till rättsosäkerhet, särskilt för tredje man som förlitar sig på deras tjänster. Sådan osäkerhet kommer att skada utvecklingen av handeln över gränserna och hindra den inre marknadens funktion. Harmoniserade bestämmelser i fråga om ersättningsskyldighet skapar rättssäkerhet och förutsägbarhet både för tillhandahållare av certifieringstjänster och konsumenter. Sådana bestämmelser skulle bidra till att elektroniska signaturer godkänns allmänt och erkänns rättsligt inom gemenskapen vilket skulle ha en gynnsam effekt på den inre marknadens funktion.

12. Utvecklingen av internationell elektronisk handel kräver gränsöverskridande mekanismer som även omfattar tredje land. Sådana mekanismer bör utvecklas på företagsnivå. Avtal med tredje land om multilaterala bestämmelser om ömsesidigt erkännande av certifieringstjänster kan bidra till att garantera driftskompatibilitet på global nivå.

13. För att stimulera elektronisk kommunikation och elektronisk handel genom att säkerställa kundernas förtroende, bör medlemsstaterna ålägga tillhandahållarna av certifieringstjänster att respektera dataskyddslagstiftningen och privatlivet, och de bör också åläggas att tillhandahålla certifieringstjänster även för pseudonymer, på begäran av undertecknaren. Den nationella lagstiftningen bör fastställa om och på vilka villkor uppgifter som avslöjar den registrerade personens identitet bör lämnas ut vid brottsutredningar. Tillhandahållarna av certifieringstjänster bör i förväg, skriftligen och på ett lättfattligt språk och med hjälp av ett pålitligt kommunikationsmedel informera användarna om sina villkor, särskilt beträffande den exakta användningen av certifikat och begränsningar i ansvarsskyldigheten.

14. För tillämpningen av detta direktiv bör kommissionen biträdas av en rådgivande kommitté.

15. I enlighet med principerna om subsidiaritet och proportionalitet i artikel 3b i fördraget kan målet att skapa en harmoniserad rättslig ram för tillhandahållandet av elektroniska signaturer och därmed förknippade tjänster inte uppnås av medlemsstaterna själva och kan därför bättre uppnås på gemenskapsnivå. Detta direktiv är begränsat till de minimikrav som behövs för att uppnå detta mål.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1
Tillämpningsområde

Detta direktiv gäller rättsligt erkännande av elektroniska signaturer.

Det gäller inte andra frågor med avseende på ingående av och giltighet hos avtal eller andra utomobligatoriska formaliteter som kräver signatur.

I direktivet fastställs en rättslig ram för vissa certifieringstjänster som gjorts allmänt tillgängliga.

Artikel 2
Definitioner

I detta direktiv avses med:

1. *elektronisk signatur*: en signatur i digital form i, fogad till, eller logiskt knuten till uppgifter och som används av en undertecknare för att ange att undertecknaren godkänner innehållet i uppgifterna, och som uppfyller följande krav:

   a) Den är endast knuten till undertecknaren.
   b) Den kan identifiera undertecknaren.
   c) Den är skapad med medel som undertecknare kan kontrollera fullständigt.
   d) Den är kopplad till de uppgifter som den har avseende på, på ett sådant sätt att varje efterföljande ändring av uppgifterna upptäcks.

2. *undertecknare:* en person som skapar en elektronisk signatur.

3. *system för signaturgenerering:* unika uppgifter, som till exempel koder eller privat kryptering med öppen nyckel, eller ett fysiskt system med unik konfiguration, som används av undertecknaren för att skapa en elektronisk signatur.

4. *system för signaturverifiering:* unika uppgifter, som till exempel koder eller privat kryptering med öppen nyckel, eller ett fysiskt system med unik konfiguration, som används för att verifiera den elektroniska signaturen.

5. *kvalificerat certifikat:* en digital attestering som knyter ett system för att verifiera signaturer till en person, bekräftar identiteten hos den personen och uppfyller kraven i bilaga I.

6. *tillhandahållare av certifieringstjänster:* en person eller ett företag som utfärdar certifikat eller tillhandahåller andra tjänster som har anknytning till elektroniska signaturer till allmänheten.

7. *produkt inom området elektroniska signaturer:* maskinvara eller programvara, eller relevanta komponenter i sådana system, som är avsedda att användas av en

tillhandahållare av certifieringstjänster för sådana tjänster som har avseende på elektroniska signaturer.

Artikel 3
Marknadstillträde

1. Medlemsstaterna får inte göra tillhandahållandet av certifieringstjänster beroende av tillstånd i förväg.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna i punkt 1, får medlemsstaterna införa eller behålla frivilliga ackrediteringssystem som berör tillhandahållande av certifieringstjänster på hög nivå. Alla villkor som gäller sådana system måste vara objektiva, genomblickbara, proportionella och icke-diskriminerande. Medlemsstater får inte begränsa antalet tillhandahållare av certifieringstjänster av skäl som omfattas av detta direktiv.

3. Kommissionen får enligt förfarandet i artikel 9 fastställa och offentliggöra referensnummer för allmänt erkända standarder för produkter inom området elektroniska signaturer i Europeiska gemenskapernas officiella tidning. Medlemsstaterna skall utgå ifrån att produkter inom området elektroniska signaturer som uppfyller dessa standarder överensstämmer med kraven i bilaga II.e.

4. Medlemsstaterna får förena användningen av elektroniska signaturer i den offentliga sektorn med ytterligare krav. Sådana krav skall vara objektiva, genomblickbara, proportionella och icke-diskriminerande, och skall endast gälla de särskilda kännetecknen för den aktuella användningen.

Artikel 4
Inre marknaden

1. Medlemsstaterna skall tillämpa de nationella bestämmelser, som de antar enligt detta direktiv, på tillhandahållare av tjänster som är etablerade på deras territorier och på de tjänster som dessa tillhandahåller. Medlemsstaterna får inte begränsa tillhandahållandet av certifieringstjänster som har ursprung i andra medlemsstater på områden som omfattas av detta direktiv.

2. Medlemsstaterna skall säkerställa att produkter inom området elektroniska signaturer som överensstämmer med detta direktiv kan cirkulera fritt på den inre marknaden.

Artikel 5
Rättsverkningar

1. Medlemsstaterna skall säkerställa att en elektronisk signatur inte förvägras rättsverkan, giltighet eller verkställbarhet enbart på den grunden att signaturen är i elektronisk form eller inte är baserad på ett kvalificerat certifikat, eller på ett

certifikat som är utfärdat av en ackrediterad tillhandahållare av certifieringstjänster.

2. Medlemsstaterna skall säkerställa att elektroniska signaturer, som är baserade på kvalificerade certifikat som utfärdats av en tillhandahållare av certifieringstjänster, som uppfyller kraven i bilaga II, å den ena sidan erkänns såsom uppfyllande de rättsliga krav som ställs på en handskriven signatur, å den andra sidan kan godtas som bevis vid rättsliga förfaranden på samma sätt som handskrivna signaturer.

Artikel 6
Ersättningsansvar

1. Medlemsstaterna skall säkerställa att en tillhandahållare av certifieringstjänster som utfärdar ett kvalificerat certifikat åt ersättningsskyldig mot personer som har rimlig anledning att förlita sig på att certifikatet:

   a) innehåller korrekt information från och med den dag då det utfärdades, om inte tillhandahållaren av certifieringstjänster har angivit något annat i certifikatet,

   b) överensstämmer med alla krav i detta direktiv för att utfärda kvalificerade certifikat,

   c) garanterar att den person som anges i det kvalificerade certifikatet vid tidpunkten för utfärdandet av certifikatet var i besittning av det system för att skapa en signatur som motsvarar det system för att kontrollera en signatur som anges i certifikatet,

   d) i de fall då tillhandahållaren av certifieringstjänsterna genererar systemet för signaturgenerering och systemet för signaturverifiering för att skapa och verifiera signaturer, kan garantera att de två systemen fungerar ihop.

2. Medlemsstaterna skall säkerställa att en tillhandahållare av certifieringstjänster inte har något ersättningsansvar för fel i de uppgifter i det kvalificerade certifikatet som tillhandahållits av den person som certifikatet är utställt på, om tillhandahållaren av certifieringstjänster kan visa att han vidtagit alla rimliga, praktiska åtgärder för att kontrollera uppgifterna.

3. Medlemsstaterna skall säkerställa att en tillhandahållare av certifieringstjänster i ett kvalificerat certifikat kan ange begränsningar i ett visst certifikats användningsområde. Om ett sådant kvalificerat certifikat med begränsat användningsområde används på fel sätt skall tillhandahållaren av certifieringstjänster inte vara ersättningsskyldig.

4. Medlemsstaterna skall säkerställa att en tillhandahållare av certifieringstjänster i ett kvalificerat certifikat kan ange en gräns för värdet av de transaktioner som certifikatet är giltigt för. Tillhandahållaren av certifieringstjänster skall inte vara ersättningsskyldig för skador som överstiger denna gräns.

5. Bestämmelserna i punkt 1 - 4 påverkar inte tillämpningen av direktiv 93/13/EEG[11].

Artikel 7
Internationella aspekter

1. Medlemsstaterna skall säkerställa att certifikat som utfärdats av tillhandahållare av certifieringstjänster som är etablerade i ett tredje land anses vara likvärdiga i rättsligt avseende med certifikat som utfärdats av tillhandahållare av certifieringstjänster som är etablerade inom gemenskapen under förutsättning att

   a) tillhandahållaren av certifieringstjänster uppfyller kraven i detta direktiv och har ackrediterats inom ramen för ett frivilligt ackrediteringssystem som upprättats av en medlemsstat

   b) tillhandahållaren av certifieringstjänster, som är etablerade inom gemenskapen och som uppfyller kraven i bilaga II, ger samma garantier för certifikatet som för sina egna,

   c) certifikatet eller tillhandahållaren av certifieringstjänster är godkänd enligt ett bilateralt eller multilateralt avtal mellan gemenskapen och tredje land eller internationella organisationer.

2. För att underlätta gränsöverskridande certifiering med tredje land och rättsligt erkännande av elektroniska signaturer med ursprung i tredje land kommer kommissionen vid behov att lägga fram förslag som syftar till ett effektivt genomförande av standarder och internationella avtal om certifieringstjänster. Den kommer särskilt och vid behov att överlämna förslag till rådet om nödvändiga mandat för att förhandla om bilaterala och multilaterala avtal med tredje land och internationella organisationer. Rådet skall fatta beslut med kvalificerad majoritet.

Artikel 8
Dataskydd

1. Medlemsstaterna skall säkerställa att tillhandahållare av certifieringstjänster och nationella organ med ansvar för ackreditering eller tillsyn uppfyller kraven i Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG[12] och 97/66/EG[13].

2. Medlemsstaterna skall säkerställa att en tillhandahållare av certifieringstjänster endast får hämta personliga uppgifter direkt från den person som skall registreras och endast i den utsträckning som krävs för att utfärda ett certifikat. Uppgifterna får inte samlas in eller bearbetas för andra ändamål utan samtycke från den person som skall registreras.

---

[11] EGT L 95, 21.4.1993, s. 29.
[12] EGT L 281, 23.11.1995, s. 31.
[13] EGT L 24, 30.1.1998, s. 1.

3. Medlemsstaterna skall säkerställa att tillhandahållaren av certifieringstjänster, på begäran av undertecknaren, för in en pseudonym i stället för undertecknarens namn i certifikatet.

4. Medlemsstaterna skall säkerställa att tillhandahållaren av certifieringstjänster i de fall där pseudonym används, på begäran och med den registrerade personens samtycke, skall överföra uppgifter om sådana personers identitet till offentliga myndigheter. Om det enligt nationell lagstiftning är nödvändigt att med användning av elektroniska signaturer under en pseudonym överföra uppgifter som avslöjar den registrerade personens identitet vid brottsutredningar, skall överföringen registreras och den registrerade personen skall så snart utredningen är klar informeras om överföringen av uppgifterna.

Artikel 9
Kommitté

Kommissionen skall biträdas av en rådgivande kommitté kallad "Kommittén för elektroniska signaturer" (nedan kallad "kommittén"). Den skall bestå av företrädare från medlemsstaterna och ha en företrädare för kommissionen som ordförande.

Kommissionens företrädare skall förelägga kommittén ett förslag till åtgärder. Kommittén skall yttra sig över förslaget inom den tid som ordföranden bestämmer med hänsyn till hur brådskande frågan är, om nödvändigt genom omröstning.

Yttrandet skall protokollföras och dessutom har varje medlemsstat rätt att begära att få sin uppfattning tagen till protokollet.

Kommissionen skall ta största hänsyn till det yttrande som kommittén avgett. Den skall underrätta kommittén om det sätt på vilket dess yttrande har beaktats.

Artikel 10
Samråd med kommittén

Kommittén skall vid behov rådfrågas om kraven på tillhandahållare av certifieringstjänster i bilaga II och om allmänt erkända standarder för produkter inom området elektroniska signaturer enligt artikel 3.3.

Artikel 11
Anmälan

1. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna följande information:

   a) Information om frivilliga nationella ackrediteringssystem, inbegripet alla ytterligare krav enligt artikel 3.4.

b) Namn och adress på de nationella organ som ansvarar för ackreditering och övervakning, och

c) Namn och adress på ackrediterade nationella tillhandahållare av certifieringstjänster.

2. All information som skall överlämnas enligt punkt 1 och ändringar i denna information skall anmälas av medlemsstaterna så snart som möjligt.

Artikel 12
Översyn

1. Kommissionen skall göra en översyn av hur direktivet fungerar och överlämna en rapport om detta till Europaparlamentet och rådet senast den 31 december 2002.

2. Översynen skall bland annat innehålla en bedömning av om direktivet behöver ändras med hänsyn till den tekniska och rättsliga utvecklingen. Rapporten skall på grundval av de erfarenheter som vunnits särskilt innehålla en bedömning av harmoniseringsfrågor. Rapporten skall vid behov åtföljas av förslag till kompletterande lagbestämmelser.

Artikel 13
Genomförande

1. Medlemsstaterna skall sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 31 december 2000. De skall genast underrätta kommissionen om detta.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texterna till de bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv och inom anslutande områden samt en jämförelsetabell över bestämmelserna i detta direktiv och de antagna nationella bestämmelserna.

Artikel 14
Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning.*

Artikel 15
Mottagare

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar

Ordförande

På rådets vägnar

Ordförande

BILAGA I
Krav på kvalificerade certifikat

Kvalificerade certifikat skall innehålla:

a) identitetsbeteckning för den tillhandahållare av certifieringstjänster som utfärdar de kvalificerade certifikaten,

b) innehavarens entydiga namn eller entydiga pseudonym, där det framgår att det rör sig om en pseudonym,

c) särskilda attribut för innehavaren, t.ex. adress, fullmakt att agera för företaget, kreditvärdighet, momsregistreringsnummer eller annat skatteregistreringsnummer, förekomst av betalningsgarantier eller särskilda tillstånd eller licenser,

d) ett system för signaturverifiering som motsvarar ett system för signaturgenerering som innehavaren har kontroll över,

e) start- och slutdatum certifikatets giltighetstid,

f) certifikatets unika identifieringskod,

g) den elektroniska signaturen för den tillhandahållare av certifieringstjänster som utfärdar certifikatet,

h) eventuella begränsningar av certifikatets användningsområde, och

i) eventuella begränsningar av ansvarsskyldigheten hos tillhandahållaren av certifieringstjänster och av värdet för transaktioner som certifikatet är giltigt för.

BILAGA II

Krav på tillhandahållare av certifieringstjänster

Tillhandahållare av certifieringstjänster skall:

a) visa att de har den pålitlighet som krävs för att erbjuda certifieringstjänster,

b) ha ett snabbt och säkert system för återkallande,

c) med lämpliga medel kontrollera identiteten och behörigheten hos den person till vilket ett kvalificerat certifikat ställs ut,

d) ha personal som besitter de expertkunskaper, den erfarenhet och de kvalifikationer som krävs för de tjänster som erbjuds, i synnerhet i fråga om ledningskompetens, expertkunskaper inom teknik för elektroniska signaturer och säkerhetsarbete; personalen skall också använda adekvata administrativa rutiner som uppfyller erkända standarder,

e) använda pålitliga system och produkter inom området elektroniska signaturer som är skyddade mot ändringar av produkterna så att de inte kan användas för andra ändamål än de de är avsedda för; de skall också använda produkter inom området elektroniska signaturer som ger teknisk och kryptografisk säkerhet i de certifieringsprocesser som stöds,

f) vidta åtgärder mot förfalskning av certifikat och, om tillhandahållaren av certifieringstjänster genererar privata krypteringsnycklar, garantera en konfidentiell genereringsprocess,

g) förfoga över tillräckliga finansiella medel för att bedriva verksamheten i enlighet med kraven i detta direktiv, i synnerhet för att kunna bära risken för skadeståndsskyldighet, till exempel genom en lämplig försäkring,

h) lagra all relevant information som rör ett kvalificerat certifikat för en lämplig tidsperiod, särskilt i syfte att kunna presentera bevis för certifiering i rättsliga sammanhang; lagringen kan ske i elektronisk form,

i) inte lagra eller kopiera privata krypteringsnycklar som tillhör den person som tillhandahållaren av certifieringstjänster har erbjudit nyckelhanteringstjänster om personen i fråga inte uttryckligen ber om det,

j) skriftligt informera konsumenterna före kontraktsskrivandet, på ett lättfattligt språk och via ett pålitligt kommunikationsmedel, om de exakta villkor som gäller för användning av certifikatet; villkoren skall innehålla begränsningar i ansvaret, förekomsten av frivillig ackreditering och förfaranden för klagomål och biläggande av tvister.

ISSN 1024-4506

KOM(98) 297 slutlig

DOKUMENT

SV **15 06 10 01**

Katalognummer : CB-CO-98-336-SV-C

ISBN 92-78-36446-0

Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer

L-2985 Luxemburg